

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba na neverejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2008 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného **T. L. pre zločin podvodu v štádiu pokusu** podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a iné o návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

I. Sudcovia Okresného súdu v Poprade **nie sú vylúčení** z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného T. L. vedenej na Okresnom súde v Poprade pod sp. zn. 6 T 24/2008.

II. Trestná vec obvineného T. L. sa Okresnému súde v Poprade **n e o d n í m a .**

O d ô v o d n e n i e :

Na Okresnom súde v Poprade sa vedie proti obvinenému T. L. trestné konanie na podklade obžaloby okresného prokurátora, ktorú podal na okresnom súde 13. marca 2008 pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Vec bola elektronickou podateľňou okresného súdu pridelená pod sp. zn. 6 T 24/08, na vybavenie do senátu Mgr. Pavla Rotha.

Po dôjdení veci na okresný súd obvinený T. L. opakovanými písomnými podaniami namietal všetkých sudcov Okresného súdu Poprad a taktiež sám predseda senátu podal návrh na odňatie veci a jej prikázanie inému súde. Na základe týchto návrhov vo veci rozhodoval už

aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 27. marca 2008, sp. zn. 5 Ndt 6/2008, vyslovil, že sudcovia Okresného súdu v Poprade nie sú vylúčení z vykonávania úkonov v trestnej veci obvineného a trestnú vec obvineného tomuto okresnému súdu neodňal.

Po vrátení veci z najvyššieho súdu obvinený T. L. znovu podal dňa 9. mája 2008 prostredníctvom svojho obhajcu návrh na odňatie a prikázanie veci a taktiež opakovane namietol všetkých sudcov okresného súdu.

Svoj návrh na odňatie a prikázanie veci odôvodnil tým, že v predmetnej veci ide o dištančný delikt, kde konanie malo nastať v obvode Okresného súdu Bratislava II a následok mal byť završený v rámci súdneho obvodu Poprad. Prokurátorka navrhla v obžalobe vypočuť 24 svedkov, pričom obhajoba navrhuje vypočuť vo veci 7 znalcov a 4 svedkov. Z navrhnutých svedkov a znalcov má väčšina bydlisko resp. pracovisko v rámci obvodu Bratislava, resp. blízkeho okolia. Obhajoba navrhuje vypočuť ako svedkov i sudcov Špeciálneho súdu v Pezinku, ako aj pracovníčky tohto súdu. Z uvedeného preto vyplýva prevažujúci záujem vykonať súdne konanie v bratislavskom súdnom obvode, kde býva resp. pracuje väčšina svedkov i znalcov. Bolo by veľmi neefektívne a nehospodárne, aby trestné konanie prebiehalo v Poprade. Prevažná časť svedkov a znalcov by musela cestovať z Bratislavy do Popradu a späť (spolu cca 800 km) čo by ohrozilo rýchlosť trestného konania a zbytočne by zaťažilo štát pri úhrade svedočného a znalečného. Navrhol preto prikázať vec na prejednanie Okresnému súdu Bratislava II.

Sudcov Okresného súdu v Poprade namietal z dôvodu, že vedie s okresným súdom sporové konanie o ochranu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 a ods. 4 Dohovoru, kde v konaní vystupuje pred ústavným súdom ako sťažovateľ a Okresný súd v Poprade vystupuje v pozícii odporcu. Jeho ústavná sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie, o čom doložil kópiu uznesenia Ústavného súdu SR zo 17. apríla 2008, sp. zn. IV.ÚS 139/08. Vzhľadom k tomu existuje dôvodná obava, že sudcovia okresného súdu nebudú v jeho veci postupovať nezaujate a nestranne.

K návrhu obvineného sa vyjadrili všetci sudcovia okresného súdu, pričom zhodne uviedli, že sa necítia byť vo veci obvineného zaujatí. Následne predseda senátu spis spolu s vyjadreniami sudcov predložil najvyššiemu súdu, pričom navrhol z dôvodu hospodárnosti

konania a efektívnosti, aby vec bola okresnému súdu odňatá a prikázaná na prejednanie Okresnému súdu Bratislava II.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade predloženého návrhu a po preskúmaní predloženého spisového materiálu zistil, že námietky obvineného T. L. voči sudcom Okresného súdu v Poprade nie sú opodstatnené, rovnako neopodstatnený je i návrh obvineného a predsedu senátu na odňatie a prikázanie veci.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Inštitút odňatia a prikázania veci v zmysle citovaného ustanovenia znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a je výnimočným opatrením. Možno ho uplatniť len vtedy, ak pre tento postup existujú dôležité dôvody. Platná právna úprava bližšie nedefinuje pojem „dôležité dôvody“, ale je nepochybné, že musí ísť o skutočnosti, ktoré sú svojou povahou výnimočné.

Za dôležitý dôvod v zmysle citovaného zákonného ustanovenia podľa ustálenej súdnej praxe treba považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Podľa ustálenej súdnej praxe sa pomerom k prejednávanej veci rozumie, že uvedený orgán alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou a pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo dotýka, sú najmä strany trestného konania.

Účelom tohto ustanovenia o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní, teda i sudcu a prísediaceho, je upevniť dôveru účastníkov konania i verejnosti v nestrannosť postupu orgánov činných v trestnom konaní. Preto je potrebné zaistiť, aby sa na rozhodovaní nepodieľal ten sudca, ktorý má k prejednávanej veci alebo k vyššie vymedzenému okruhu osôb taký vzťah, ktorý môže objektívne vzbudiť pochybnosť o jeho spôsobilosti rozhodovať nestranne. Uplatnenie inštitútu § 31 ods. 1 Tr. por. o vylúčení orgánov trestného konania teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná. Námietky zamerané na procesný postup súdu nie sú dôvodom pre vylúčenie.

Obvinený T. L. vo svojom návrhu na vylúčenie sudcov okresného súdu poukazoval na skutočnosť, že podal sťažnosť na ústavný súd vo veci porušenia jeho základných práv a slobôd pri rozhodovaní okresného súdu, pričom jeho sťažnosť bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie. V podstate všetky námietky obvineného sa vzťahujú na procesný postup okresného súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu samotná skutočnosť, že obvinený podal sťažnosť na ústavnom súde, nie je dôvodom na vylúčenie sudcov okresného súdu.

V posudzovanej veci vecná i miestna príslušnosť Okresného súdu Poprad na konanie v prvom stupni vyplýva z ustanovení §§ 15, 17 ods. 1 resp. § 20 Tr. por. pričom o tejto skutočnosti nepochybuje ani samotný obvinený ani príslušný predseda senátu, čo vyplýva z ich podaní. Dôvodom na delegáciu predmetnej trestnej veci podľa návrhu je skutočnosť, že väčšina svedkov, ktorých je potrebné na hlavnom pojednávaní vypočuť má trvalé bydlisko v Bratislave a okolí. Z toho dôvodu bude možné vykonať hlavné pojednávanie vo veci hospodárnejšie a efektívnejšie na Okresnom súde Bratislava II. Podľa názoru najvyššieho súdu však predložený návrh nemožno považovať za dostatočne podložený, vzhľadom na obsah spisového materiálu. V prvom rade okolnosť, že väčšina svedkov, ktorých výsluch navrhuje obžaloba, má trvalé bydlisko v obvode iného než príslušného súdu, môže byť dôvodom na delegáciu veci ale iba za predpokladu, že súčasne existujú ďalšie

skutočnosti, z ktorých možno vyvodit' záver, že procesne nepríslušný súd môže vec prejednať a rozhodnúť podstatne rýchlejšie a zároveň hospodárnejšie. Iba v takom prípade možno urobiť výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady uvedenej v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR. Obžaloba v konaní pred súdom navrhuje vypočuť 24 svedkov, z ktorých však iba dvaja majú trvalé bydlisko v obvode Okresného súdu Bratislava II. Ďalších 14 svedkov býva v rôznych obvodoch Bratislavy a blízkeho okolia. Obhajoba navrhuje vypočuť ďalších štyroch svedkov a sedem znalcov. Táto skutočnosť však sama o sebe ešte nezaručuje, že konanie pred Okresným súdom Bratislava II bude rýchlejšie a zároveň hospodárnejšie. Podstatné v danom prípade je, že väčšina svedkov, ktorých výsluch je potrebné na hlavnom pojednávaní bezpodmienečne vykonať má bydlisko v obvode príslušného súdu. Nie je však vylúčené, že v priebehu dokazovania vyvstane potreba predvolať a vypočuť ďalších svedkov.

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v posudzovanej veci nie sú splnené zákonné podmienky na vylúčenie sudcov Okresného súdu Poprad a taktiež nie sú splnené zákonné podmienky pre odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 9. septembra 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Císarová